

Timestad: Jeg havde egentlig ikke havt ifinde at sige Noget yderligere til det, jeg sagde igaar med Hensyn til den foreliggende Sag. Jeg vilde heller ikke have fundet nogen Anledning der til hørten i, hvad der blev sagt igaar af det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Sahl), da det maatte være aabenbart for Alle, at det ærede Medlem aldeles ikke havde forstaaet det, jeg sagde, men troede, at jeg havde udtalt mig imod Lægmandselementets Indførelse i Retspleien, og heller ikke ved de Bemærkninger, der fremkom fra min ærede Ven for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Soos), der jo vare en Udvikling af hans Standpunkt, som man ganske havde Grund til at vente. Det, der foranledigede mig til at tage Ordet, var den Udtalelse, som nys faldt fra det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein), og navnlig den Indledning, som han kom med, hvori han fremstillede sine Anskuelser om, hvad sand Grundlovstrostfab og sand Grundlovstrostfab førte til, og mente, at min Grundlovstrostfab ikke var af den rigtige og ægte Art. Jeg maa imidlertid tilføje, at jeg ikke er istand til at følge de Raad, det ærede Medlem gav mig med Hensyn til, hvorledes man skulde vise den sande Grundlovstrostfab og Grundlovstrostfab. Han mente nemlig, at, naar man havde en saadan Overbevisning, som jeg havde, om, at den Ordning, som Grundloven paa et vist Punkt havde foreskrevet, ikke var den heldigste, saa var det Gns Pligt at forsøge paa at bringe en Forandring i Grundloven tilveie. Et saadant Raad kan jo være overordentlig godt, men vi vide jo dog Allesammen, at det ikke er saa let at staffe en Forandring i Grundloven tilveie. Vi hørte jo for kort siden fortælle, da der var Tale om Eten, at det vilde være overmaade heldigt, om der slet ikke stod Noget derom i Grundloven, og man hører fremdeles noget Siggende med Hensyn til Valgkredsprogsmaalet og paa mangfoldige andre Punkter, og det er sandelig heller ikke saaledes at løbe til at faae Forandringer i Grundloven. Altsaa, dette Raad kan jeg ikke have videre Brug for. Men endnu værre forekom det andet Raad mig, som det ærede Medlem gav, nemlig at man skulde prøve sig frem med at tage den Del af Grundlovens § 74, som handler om Offentlighed og Mundtlighed, og se, hvorledes det gik dermed, og derefter se, hvorvidt man vilde kunne gaa over til Nævningeinstitutionen, men det er jo aabenbart, at Offentligheds og Mundtligheds Indførelse jo aldeles ikke vilde afgive nogen Prøve i den Henseende, thi der er i og for sig ikke noget Sammenhæng derimellem. Der er ikke hos mig den allerførreste Tvivl om, at Indførelsen af Offentlighed og Mundtlighed i Retspleien vil være en overordentlig stor Fordel, og det er saa langt fra, at jeg nærer nogen Tvivl derom, at jeg meget mere tror, at den Rørlighed, med hvilken man i Almindelighed i Ublan-

det har sluttet sig til det nye System, Nævninger, i det Væsentlige grunder sig paa de overordentlige Fordele, man har sølt ved Indførelse af Offentlighed og Mundtlighed. Derom har der albrig været mindste Tvivl hos mig, men hvorledes vil man ved at have Offentlighed og Mundtlighed kunne komme til nogen Prøve paa, om den ene eller den anden Form for at indføre Lægmandselementet i Retspleien vilde være hensigtsmæssig? Derom vil det jo ingenfomhelst Erfaring afgive, saa det forekommer mig, at denne Fremgangsmaade slet ikke vil føre til Noget. Nu er det ganske vist, at, saafremt jeg nærede den Anskuelse, at Samfundet vilde være udsat for en virkelig stor aabenbar Fare ved Indførelsen af Nævningeinstitutionen, vilde det være en Pligt for mig ikke, saaledes som jeg har gjort, efter fattig Evne at medvirke til at føre dette Grundlovsbud ud i den bedst mulige Skikkelse, men derimod at reise en Bevægelse, Agitation derimod. Det kan jeg fuldstændig indrømme, men noget Saadant har jeg heller ikke sagt. Jeg ser ikke i Nævningeinstitutionen nogen egentlig Fare for Samfundet. I det, jeg udtalte igaar, har jeg netop slet ikke fremhævet de Sider af Sagen, som for Mange stille sig som de farligste, men som for mig ikke have saa stor Betydning, fordi jeg har en anden Opfattelse af Folkets hele Karakter og Væsen, nemlig de Farer, som der vilde kunne være for, at man i Nævningerne vilde faae Dommere, der ikke vilde det Rette. Det er Noget, jeg ikke nærer nogen Frygt for. Det er ganske vist, at jeg tror, som jeg sagde igaar, at under politisk bevægede Tider, og hvor især de politiske Forbrydelser komme frem, vilde man ikke blot ved Nævningers, men overhovedet taget ved Lægmandselementets Indførelse have en mindre Betryggelse end ved de faste Statsdommere. Det er min bestemte Overbevisning. Men ligesom jeg overhovedet haaber, at de politiske Forbrydelser heri Landet ikke vilde være de, som fortrinnsvis vilde være Gjenstand for Afgjørelse — ligesaa lidt i Fremtiden, som de have været det i den forbigangne Tid af vort konstitutionelle Liv — saaledes er den Frygt, jeg i den Henseende har, overhovedet ikke saa stor, og udenfor de politiske Sager nærer jeg heller ikke den mindste Tvivl om efter det Kjendskab, jeg har eller mener at have til vort Folks moralske og intellektuelle Tilstand, at man, — naturligvis og selvfølgelig, naar man sammensætter Nævningelisten paa en saadan Maade, at man virkelig søger at faae de dygtigste og retsindigste Mænd frem — vilde kunne stole paa, at Nævningerne ikke ville gjøre Andet, end hvad de mene og tro er Ret, og at de under ingen Omstændighed ville handle mod, hvad de tro er Ret. Det nærer jeg slet ikke nogen Tvivl om. Nærede jeg Tvivl om det, vilde jeg ganske vist anse denne Omstændighed for overmaade farlig; men det, der for mig har været det